

Wtorek, 7 czerwca 2022 r.

P9_TA(2022)0223

Plan działania ESDZ w zakresie zmiany klimatu i obrony**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 czerwca 2022 r. w sprawie planu działania ESDZ w zakresie zmiany klimatu i obronności (2021/2102(INI))**

(2022/C 493/02)

Parlament Europejski,

- uwzględniając tytuł V Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jego art. 42 i 43,
- uwzględniając cele Unii w zakresie neutralności emisyjnej do roku 2030 i 2050,
- uwzględniając plan działania w zakresie zmiany klimatu i obronności z 9 listopada 2020 r.,
- uwzględniając koncepcję zintegrowanego podejścia do zmiany klimatu i bezpieczeństwa z 5 października 2021 r.,
- uwzględniając koncepcję UE dotyczącą ochrony środowiska i optymalizacji zużycia energii w operacjach i misjach wojskowych prowadzonych pod kierunkiem UE,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/697 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Obronny (EFO) ⁽¹⁾, w szczególności motyw 60 tego rozporządzenia, gdzie jest mowa o przeznaczeniu 30 % wydatków na wspieranie celów klimatycznych, oraz motyw 61, gdzie ustalono wkład na przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej do 2027 r. na poziomie 7,5 % i 10 % rocznych wydatków,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny Wymiar Europy” ⁽²⁾ (rozporządzenie w sprawie ISWMR), w szczególności motyw 49 tego rozporządzenia, w którym na 30 % ustalono udział wydatków na realizację celów klimatycznych,
- uwzględniając komunikat Komisji z 8 lipca 2020 r. w sprawie strategii w zakresie wodoru na rzecz Europy neutralnej dla klimatu (COM(2020)0301),
- uwzględniając plan działania NATO w zakresie zmiany klimatu i bezpieczeństwa,
- uwzględniając dokument strategiczny ESDZ z czerwca 2016 r. zatytułowany „Globalna strategia na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej” oraz sprawozdania następcze do tego dokumentu,
- uwzględniając konkluzje Rady z 22 stycznia 2018 r. w sprawie zintegrowanego podejścia do konfliktów i kryzysów zewnętrznych,
- uwzględniając konkluzje Rady z 10 grudnia 2018 r. w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa,
- uwzględniając konkluzje Rady z 20 stycznia 2020 r. w sprawie dyplomacji klimatycznej,
- uwzględniając konkluzje Rady z 25 stycznia 2021 r. w sprawie dyplomacji klimatycznej i energetycznej – realizacja zewnętrznego wymiaru Europejskiego Zielonego Ładu,
- uwzględniając konkluzje Rady z 17 czerwca 2020 r. i z 10 maja 2021 r. w sprawie bezpieczeństwa i obronności,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji oraz Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z 7 czerwca 2017 r. pt. „Strategiczne podejście do kwestii odporności w ramach działań zewnętrznych UE” (JOIN(2017)0021),

⁽¹⁾ Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 149.

⁽²⁾ Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1.

Wtorek, 7 czerwca 2022 r.

- uwzględniając roczne sprawozdanie z działalności Komisji za rok 2020 – przemysł obronny i przestrzeń kosmiczna,
 - uwzględniając komunikat Komisji z 24 lutego 2021 r. pt. „Budując Europę odporną na zmianę klimatu – nowa Strategia w zakresie przystosowania do zmiany klimatu” (COM(2021)0082),
 - uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju ONZ,
 - uwzględniając sprawozdanie z badań Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych z 21 czerwca 2021 r. w sprawie zmian klimatu,
 - uwzględniając decyzje przywódców NATO z czerwca 2021 r. w sprawie klimatu i bezpieczeństwa,
 - uwzględniając sprawozdanie Międzynarodowej Rady Wojskowej ds. Klimatu i Bezpieczeństwa z czerwca 2021 r. dotyczące klimatu i bezpieczeństwa na świecie,
 - uwzględniając sprawozdanie końcowe z 2021 r. zatytułowane „Różnorodność biologiczna i bezpieczeństwo”, podsumowujące projekt BIOSEC za lata 2016–2020, finansowany przez Europejską Radę ds. Badań Naukowych (ERBN),
 - uwzględniając projekt instytutu badawczego ADELPHI pt. „Weathering Risk: A Climate and Security Risk and Foresight Assessment” [Mierzenie się z ryzykiem – ryzyko związane z klimatem i bezpieczeństwem oraz ocena prognoz],
 - uwzględniając projekty współfinansowane przez UE, takie jak projekt „FREXUS: Improving security and climate resilience in a fragile context through the water-energy-food security Nexus” [FREXUS – poprawa bezpieczeństwa i odporności klimatycznej w newralgicznym kontekście przez powiązanie bezpieczeństwa wodnego, energetycznego i żywnościowego], realizowany w regionie Sahelu,
 - uwzględniając dokumenty ONZ na temat bezpieczeństwa ludzi i odpowiedzialności za ich ochronę,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 7 lipca 2021 r. na temat współpracy między UE a NATO w kontekście stosunków transatlantyckich ⁽³⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 3 lipca 2018 r. w sprawie dyplomacji klimatycznej ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0084/2022),
- A. mając na uwadze, że rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie bezprecedensowo podważa europejski porządek bezpieczeństwa i stwarza presję na wszystkie sektory Unii i jej państw członkowskich, by stały się silniejsze, odporniejsze i bardziej niezależne, zwłaszcza w obszarach obronności, bezpieczeństwa, cyberbezpieczeństwa i infrastruktury krytycznej, a także energetyki, w tym efektywności energetycznej;
- B. mając na uwadze, że czynniki środowiskowe mogą wpływać tak na bezpieczeństwo ludzi, jak i państw, zarówno bezpośrednio, jak i pośrednio;
- C. mając na uwadze, że zmiana klimatu i skutki związane z klimatem, w tym degradacja środowiska, utrata różnorodności biologicznej, wylesianie, pustynnienie, ekstremalne zjawiska pogodowe, niedobór wody i żywności, zanieczyszczenie powietrza i kłęski żywiołowe, sprzyjają powstawaniu konfliktów lub kryzysów i już teraz zagrażają lokalnemu, regionalnemu i międzynarodowemu bezpieczeństwu, stabilności i pokojowi; mając na uwadze, że zmiana klimatu, której skutki są już widoczne i zgodnie z przewidywaniami będą się nasilać w perspektywie średnio- i długoterminowej, to czynnik wielokrotnie zwiększający ryzyko, ponieważ może przyczynić się do zaostrzenia niektórych wcześniej istniejących czynników kryzysowych, które są coraz bardziej dominujące (takich jak pogłębiające się nierówności gospodarcze lub silny ucisk polityczny), a także stanowi nowe wyzwanie w zakresie bezpieczeństwa, wymagające odpowiednich środków reagowania, podobnie jak zagrożenia hybrydowe i cybernetyczne;

⁽³⁾ Dz.U. C 99 z 1.3.2022, s. 105.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 118 z 8.4.2020, s. 32.

Wtorek, 7 czerwca 2022 r.

- D. mając na uwadze, że powiązania między zmianą klimatu a konfliktem mogą być złożone, a konkretny wpływ zmiany klimatu na konflikty zależy głównie od kontekstu; mając na uwadze, że należy wspierać bardziej systematyczną i szerszą zakrojoną wymianę doświadczeń między środowiskami naukowymi badającymi związek między klimatem a bezpieczeństwem oraz wspierać w tych środowiskach wzajemne inspirowanie się wynikami ich prac;
- E. mając na uwadze, że zmiana klimatu pozostaje w centrum programu działań na rzecz pokoju i bezpieczeństwa jako ostateczny „czynnik zwielokrotniający zagrożenie” i pogłębiający istniejące ryzyko społeczne, gospodarcze i środowiskowe, które może podsycać niepokoje i potencjalnie prowadzić do gwałtownych konfliktów; mając na uwadze, że zmiany środowiskowe i związane ze zmianą klimatu oraz ich skutki, w połączeniu z innymi czynnikami, pogłębiają istniejące wcześniej problemy, napięcia i zagrożenia, a nie zawsze są same w sobie bodźcem lub bezpośrednią przyczyną zbrojnych konfliktów międzypaństwowych lub międzynarodowych; mając na uwadze, że zmiana klimatu może wpływać na bezpieczeństwo ludzi w różny sposób w zależności od płci, statusu społeczno-ekonomicznego, wieku, orientacji seksualnej, pochodzenia etnicznego, wyznania (lub jego braku), (nie) pełnoprawności itp.; mając na uwadze, że zmiana klimatu zazwyczaj wpływa niewspółmiernie negatywnie na grupy zmarginalizowane; mając na uwadze, że zagrożenia dla bezpieczeństwa związane ze zmianą klimatu uderzają zwłaszcza w osoby będące w niekorzystnej sytuacji ekonomicznej i wywołują skutki społeczno-gospodarcze; mając na uwadze, że zmiana klimatu ma negatywny wpływ na dziedzictwo kulturowe i naturalne dotkniętych nią obszarów;
- F. mając na uwadze, że kryzys klimatyczny wpływa zarówno na bezpieczeństwo ludzi, jak i państw; mając na uwadze, że zmiana klimatu na różne sposoby krzyżuje się z dynamiką polityczną, etniczną i społeczno-gospodarczą oraz jest bezpośrednim czynnikiem wywołującym konflikty, ponieważ zwiększa ryzyko katastrof i wywiera dodatkową presję na ekosystemy, zagrażając w ten sposób egzystencji ludzi, bezpieczeństwu wodnemu i żywnościowemu oraz infrastrukturze krytycznej, między innymi przez to, że wywołuje zmiany sposobu użytkowania gruntów oraz degradację środowiska;
- G. mając na uwadze, że podnoszenie się poziomu mórz już teraz powoduje powodzie i zasolenie, a także stwarza poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa i istnienia nisko położonych obszarów przybrzeżnych oraz wysp; mając na uwadze, że zgodnie ze zaktualizowanym raportem Banku Światowego Underground z 2021 r. zmiana klimatu może do 2050 r. doprowadzić do wewnątrzpaństwowej migracji 216 mln ludzi; mając na uwadze, że w raporcie tym stwierdzono również, iż natychmiastowe i konkretne działania mogą znacznie ograniczyć skalę migracji klimatycznej; mając na uwadze, że niedobór wody ma wieloaspektowy wpływ na bezpieczeństwo ludzi i stabilność społeczno-polityczną; mając na uwadze, że zmiana klimatu będzie wpływać na dostawy wody, zwłaszcza w krajach rozwijających się, podczas gdy światowe zapotrzebowanie na wodę będzie rosło; mając na uwadze, że zmiana klimatu zwiększa ryzyko wystąpienia susz i powodzi; mając na uwadze, że wpływ zmiany klimatu na ceny żywności osłabia źródła utrzymania i prowadzi do wysiedleń, chorób i głodu, a skutkiem tego jest migracja na niespotykaną dotąd skalę;
- H. mając na uwadze, że wpływ zmieniających się warunków klimatycznych na dostępność zasobów naturalnych w regionie Sahelu, w połączeniu z takimi czynnikami jak wzrost liczby ludności, słabe rządy i wyzwania związane z własnością ziemi, doprowadził do nasilenia rywalizacji o ograniczone zasoby naturalne, w szczególności żyzne grunty i wodę, oraz wywołał napięcia i konflikty między społecznościami i grupami walczącymi o źródła utrzymania;
- I. mając na uwadze, że zmiana klimatu jest czynnikiem kształtującym środowisko strategiczne, ponieważ potęguje zagrożenia i powoduje ograniczenia; mając na uwadze, że kryzys klimatyczny wywiera wpływ na system międzynarodowy, w którym może zaostrzyć napięcia geopolityczne i zmienić równowagę między głównymi mocarstwami; mając na uwadze, że wrogie podmioty wykorzystują kwestie związane ze zmianą klimatu do zwiększania swoich wpływów lub podlegania do działań wojennych; mając na uwadze, że topnienie polarnych czap lodowych zwiększa napięcia geopolityczne, zwłaszcza wokół bieguna północnego;
- J. mając na uwadze, że siły zbrojne USA straciły więcej sprzętu wojskowego i infrastruktury w wyniku klęsk żywiołowych niż w wyniku konfliktów zbrojnych w Afganistanie i Iraku łącznie; mając na uwadze, że administracja Joe Bidena podjęła pozytywne działania, by przeciwdziałać zmianie klimatu, w tym ponownie przystąpiła do porozumienia paryskiego i włączyła kwestie zmiany klimatu do tymczasowych strategicznych wytycznych dotyczących bezpieczeństwa narodowego;
- K. mając na uwadze, że siły zbrojne to jeden z największych konsumentów paliw kopalnych na świecie;

Wtorek, 7 czerwca 2022 r.

- L. mając na uwadze, że wewnętrzne wydobycie ropy naftowej i gazu w Unii stale maleje; mając na uwadze, że Unia jest w bardzo dużym i coraz większym stopniu zależna od dostaw energii – wszystkie jej państwa członkowskie są importerami netto energii z ograniczonej liczby państw trzecich, a wskaźnik zależności energetycznej wzrósł w latach 2000–2019 z 56 % do 61 %; mając na uwadze, że w niedawnym badaniu oszacowano ślad węglowy sektora wojskowego w państwach członkowskich w 2019 r., w tym zarówno krajowych sił zbrojnych, jak i branż technologii wojskowych z siedzibą w UE, na około 24,8 mln ton ekwiwalentu dwutlenku węgla; mając na uwadze, że transformacja energetyczna oraz zaawansowane systemy uzbrojenia wymagają dostępu do surowców krytycznych, których łańcuchy dostaw wiążą się w pewnych przypadkach z podatnością na zagrożenia, między innymi dla wyspecjalizowanych MSP w europejskim sektorze obronnym, zwłaszcza jeżeli są zdominowane przez ograniczoną liczbę państw trzecich;
- M. mając na uwadze, że według Europejskiej Agencji Obrony (EDA) paliwa transportowe stanowiły 52 % zużycia energii w 22 państwach członkowskich, które dostarczyły dane za lata 2016 i 2017 (na te kraje przypada 96,9 % całkowitych wydatków państw członkowskich EDA na obronność); mając na uwadze, że zgodnie z tym samym badaniem EDA infrastruktura wojskowa i budynki powodują kolejne duże zużycie energii, przy czym samo ogrzewanie stanowiło w 2017 r. średnio 32 % zużycia energii przez siły zbrojne państw członkowskich, z czego 75 % pochodziło z paliw ropopochodnych i gazu ziemnego;
- N. mając na uwadze, że w wyniku rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie Unia i jej państwa członkowskie chcą zaprzestać przywozu paliw kopalnych z Rosji; mając na uwadze, że z powodu rosyjskiego ataku na europejski porządek bezpieczeństwa również europejskie siły zbrojne muszą zwiększyć swoją niezależność od przywozu paliw kopalnych, a jednocześnie siłę militarną i skuteczność misji;
- O. mając na uwadze, że niektóre państwa członkowskie UE wykorzystują rozległe obszary wyznaczone na cele wojskowe do ochrony różnorodności biologicznej, na przykład zakazując lotów helikopterów nad obszarami gniazdowania;
- P. mając na uwadze, że przestępstwa przeciwko środowisku są bardzo rozpowszechnioną działalnością przestępczą na świecie i stanowią poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa; mając na uwadze, że UE musi ściślej współpracować w tej kwestii z krajami partnerskimi, wspierając je w budowaniu ich zdolności do zwalczania przestępstw przeciwko środowisku;
- Q. mając na uwadze, że przestępstwa przeciwko środowisku stały się czwartym pod względem wielkości dochodów sektorem przestępczości na świecie, rozwijającym się trzy razy szybciej niż gospodarka światowa; mając na uwadze, że w sprawozdaniu Interpolu i Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska z 2016 r. oszacowano aż na 258 mld USD roczne dochody z przestępstw przeciwko środowisku, w tym z nielegalnego handlu dziką fauną i florą, przestępstw związanych z lasami i połowami, nielegalnego handlu odpadami i nielegalnego wydobycia surowców;
- R. mając na uwadze, że w sprawozdaniu z 2018 r. sporządzonym przez Interpol, RHIPTO i globalną inicjatywę przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej stwierdzono, że przestępstwa przeciwko środowisku są największym motorem finansowym konfliktów i największym źródłem dochodów niepaństwowych ugrupowań zbrojnych i organizacji terrorystycznych, przed tradycyjną nielegalną działalnością, taką jak porwania dla okupu i handel narkotykami;
- S. mając na uwadze, że sektor obronny nie został wymieniony w porozumieniu paryskim z 2015 r., co pozostawia rządowi krajowemu decyzję, czy włączyć wysiłki łagodzące podejmowane przez sektor obronny do ich krajowych zobowiązań wobec Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC); mając na uwadze, że wszystkie sektory muszą przyczynić się do redukcji emisji, a jednocześnie dostosowywać się do zmiany klimatu, aby osiągnąć unijne cele neutralności emisyjnej i utrzymać skuteczność operacyjną; mając na uwadze, że we wrześniu 2020 r. Francja przedstawiła nową strategię obrono-energetyczną zawierającą 34 zalecenia dotyczące zmniejszenia i optymalizacji zużycia energii przez jej siły zbrojne oraz zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego;
- T. mając na uwadze, że nawet niewielki konflikt jądrowy miałby dramatyczne skutki humanitarne, a także wywarłby bardzo negatywny wpływ na klimat, powodując głód i skrócenie sezonów wegetacyjnych na kilka lat;

Wtorek, 7 czerwca 2022 r.

- U. mając na uwadze, że bezpieczeństwo musi być centralnym elementem rozważań dotyczących środowiska, jeśli mamy opracować realistyczne, trwałe i skuteczne rozwiązania dotyczące zrównoważonego rozwoju z myślą o zapewnieniu bezpieczeństwa ludzkiego i stabilności na świecie; mając na uwadze, że w konsekwencji działania zewnętrzne Unii muszą w coraz większym stopniu uwzględniać kwestie związane ze zmianą klimatu i ochroną środowiska jako poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa oraz odpowiednio dostosowywać strategie i koncepcje, procedury, sprzęt i infrastrukturę cywilną i wojskową, rozwój zdolności, w tym szkolenia, oraz, w stosownych przypadkach, ramy instytucjonalne i mechanizmy rozliczalności; mając na uwadze, że unijna polityka bezpieczeństwa i obrony oraz jej instrumenty powinny bezpośrednio przyczyniać się do zapobiegania negatywnym skutkom kryzysu klimatycznego dla bezpieczeństwa i ograniczania tych skutków; mając na uwadze, że pełny zestaw instrumentów zarządzania i budowania pokoju musi uwzględniać związek między klimatem a bezpieczeństwem;
- V. mając na uwadze, że ze względu na skutki zmian klimatu i ich wpływ na bezpieczeństwo środki na rzecz bezpieczeństwa klimatycznego, tj. przewidywanie i dostosowywanie się do skutków zmiany klimatu dla środowiska strategicznego i misji wojskowych, a także ich finansowanie należy rozumieć jako wkład w obronę i bezpieczeństwo; mając na uwadze, że w ISWMR przewidziano przeznaczenie 30 % z siedmioletniego budżetu w wysokości 80 mld EUR na wspieranie działań w dziedzinie klimatu oraz 7,5–10 % rocznie na cele związane z ochroną środowiska i różnorodnością biologiczną;

Strategia i koncepcja

1. zwraca uwagę, że art. 21 TUE stanowi odpowiednią podstawę prawną do tego, by działania zewnętrzne Unii oraz wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony (WPBiO) były dostosowane do głównych wyzwań XXI wieku, wśród których zasadniczą rolę odgrywają zmiana klimatu i czynniki związane z klimatem; przypomina, że art. 21 TUE wymaga od Unii: „c) utrzymania pokoju, zapobiegania konfliktom i umacniania bezpieczeństwa międzynarodowego [...]; f) [...] opracowywania [...] środków służących ochronie i poprawie stanu środowiska oraz zrównoważonego zarządzania światowymi zasobami naturalnymi [...]; [oraz] g) niesienia pomocy narodom, krajom i regionom dotkniętym klęskami żywiołowymi lub katastrofami spowodowanymi przez człowieka [...]”; podkreśla, że należy pilnie przyspieszyć i pogłębić włączanie kwestii łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej z uwzględnieniem konfliktów do unijnej polityki zewnętrznej, zagranicznej, bezpieczeństwa i obrony, w szczególności wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO); stwierdza, że głównymi celami misji i operacji WPBiO są – zgodnie z art. 42 ust. 1 i art. 43 ust. 1 TUE – utrzymanie pokoju, zapobieganie konfliktom i wzmocnienie bezpieczeństwa międzynarodowego na obszarach, do których są wysyłane, przy zachowaniu pełnej skuteczności operacyjnej;
2. podkreśla, że trzeba pilnie wyciągnąć wnioski ze zmiany sytuacji bezpieczeństwa w Europie spowodowanej rosyjską wojną napastniczą przeciwko Ukrainie oraz przyspieszyć procesy rozwoju zdolności wojskowych, a także przedsięwzięcia mające zwiększać niezależność technologii wojskowych od paliw kopalnych, a jednocześnie skuteczność misji i siłę bojową;
3. podkreśla, że z uwagi na trwającą wojnę na kontynencie europejskim należy w każdym momencie gwarantować dostawy energii dla europejskich sił zbrojnych, by zapewnić właściwą obronę terytorium i obywateli Unii; przyznaje, że bezpieczeństwo dostaw może wymagać elastycznych środków krótkoterminowych;
4. zdecydowanie uważa, że działania i technologie wojskowe muszą przyczyniać się do osiągnięcia celów Unii w zakresie neutralności emisyjnej, aby wnieść wkład w walkę ze zmianą klimatu, bez szkody dla bezpieczeństwa misji i bez podważania zdolności operacyjnych sił zbrojnych; podkreśla w związku z tym, że działania zewnętrzne Unii i sił zbrojnych państw członkowskich powinny zmierzać do ograniczenia ich własnego śladu węglowego i negatywnego wpływu na zasoby naturalne i różnorodność biologiczną;
5. podkreśla konieczność lepszego przewidywania, aby zapobiec konsekwencjom zmian ekosystemów i zmiany klimatu tam, gdzie mogą one zwiększyć presję na siły zbrojne lub wywołać napięcia w regionie;
6. podkreśla, że inwestowanie w inteligentne, zintegrowane, obejmujące całe społeczeństwo rozwiązania jest pilnie potrzebne do osiągnięcia znacznej redukcji emisji i uniknięcia najgorszych skutków zmiany klimatu, a także że trzeba zainwestować znaczne środki w odporność narodów na zmianę klimatu, aby uniknąć niestabilności, konfliktów i poważnych katastrof humanitarnych;

Wtorek, 7 czerwca 2022 r.

7. wzywa wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa do zapewnienia, że ochrona środowiska, przeciwdziałanie zmianie klimatu i skutki klimatyczne zostaną odpowiednio ujęte i włączone do głównego nurtu działań zewnętrznych Unii, na wzór rozporządzenia ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy”; wzywa do opracowania strategii, polityk, procedur, środków i zdolności na rzecz klimatu; wzywa wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do zapewnienia, że rozwój polityki Unii w zakresie bezpieczeństwa klimatycznego i obronności będzie wiązać się z wdrożeniem podejścia opartego na bezpieczeństwie ludności; wyraża zadowolenie, że ESDZ planuje, aby cywilne i wojskowe misje i operacje WPBiO opracowały i włączyły do swoich prac zestaw działań mających na celu skuteczne wdrażanie aspektów środowiskowych; popiera wzmocnienie zdolności państw członkowskich poprzez włączenie aspektów środowiskowych do programów szkoleniowych misji cywilnych i wojskowych oraz dzięki wymianie najlepszych praktyk i wiedzy fachowej;

8. wzywa do opracowania konkretnych punktów odniesienia w celu pomiaru postępów w rozwiązywaniu kwestii powiązań między zmianą klimatu a konfliktami; wzywa wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do składania Parlamentowi co dwa lata sprawozdań z poczynionych postępów w stosowaniu i spełnianiu tych kryteriów i wskaźników; wzywa państwa członkowskie UE, by włączały wiedzę na temat reperkusji zmiany klimatu dla bezpieczeństwa do zagranicznych programów pomocy wojskowej;

9. podkreśla znaczenie uwzględnienia w Strategicznym Kompasie powiązań między zmianą klimatu, bezpieczeństwem i obronnością z myślą o określeniu jasnych celów i konkretnych środków dla państw członkowskich, aby zwiększyć efektywność energetyczną sił zbrojnych i dostosować się do kompleksowych skutków zmiany klimatu dla bezpieczeństwa w perspektywie średnio- i długoterminowej, poczynawszy od prognoz strategicznych, szkoleń i innowacji po rozwój zdolności w ramach UE;

10. przypomina, że brak bezpieczeństwa wynika z wielu różnych, wzajemnie powiązanych i głęboko zakorzenionych przyczyn, takich jak: ubóstwo, niestabilność państwa, brak infrastruktury publicznej i usług publicznych, bardzo ograniczony dostęp do podstawowych dóbr, brak edukacji, korupcja itd., do których zalicza się też zmiana klimatu;

11. przypomina, że w Afryce, w szczególności w regionie Sahelu, połączenie zmiany klimatu z tradycyjnymi czynnikami konfliktu (m.in. nieudolność państwa, brak usług publicznych, pogorszenie się stanu bezpieczeństwa itp.) pogłębia problemy związane z przemocą i terroryzmem;

12. apeluje o większe wsparcie dla starań o przeciwdziałanie zmianie klimatu i wzmacnianie neutralnych dla klimatu alternatyw w bezpośrednim sąsiedztwie UE, mianowicie w regionie Bałkanów Zachodnich, Partnerstwa Wschodniego i południowego sąsiedztwa, aby zapobiec ewentualnym wyzwaniom związanym z bezpieczeństwem;

13. zaznacza, że w wyniku zmiany klimatu w ciągu ostatnich 50 lat temperatura w Arktyce rosła średnio trzy razy szybciej niż temperatura całej planety; podkreśla, jak zmiana klimatu wpłynęła na sytuację geopolityczną w Arktyce i jakie stanowi wyzwanie geopolityczne dla UE; zaznacza, że Arktyka ma dla UE znaczenie strategiczne i polityczne, oraz podkreśla, że UE zobowiązała się być odpowiedzialnym podmiotem, dążącym do zapewnienia długoterminowego zrównoważonego i pokojowego rozwoju tego regionu; zaznacza, że Arktyka musi pozostać obszarem pokojowej współpracy, i wzywa do zastosowania środków służących uniknięciu działań prowadzących do zwiększonej militaryzacji; przypomina, że Finlandia, Szwecja i Dania są członkami Rady Arktycznej;

Plan działania w zakresie zmiany klimatu i obrony

14. z zadowoleniem przyjmuje plan działania w zakresie zmiany klimatu i obrony i wzywa ESDZ do zapewnienia, w stosownych przypadkach wraz z odpowiednimi służbami Komisji i EDA, kompleksowej realizacji trzech aspektów prac – wymiaru operacyjnego, rozwoju zdolności i partnerstw; wzywa do ponownego rozważenia ram czasowych przeglądu planu działania, w szczególności do przeprowadzenia przeglądu ogólnych celów znacznie wcześniej niż przed rokiem 2030; wzywa państwa członkowskie do rozwijania krajowych struktur wspierających realizację tych celów; wzywa wszystkie podmioty do traktowania tego procesu jako jeden z ich priorytetów oraz do opracowania i wdrożenia inicjatyw zgodnych ze zintegrowanym podejściem; podkreśla ważną rolę sił zbrojnych, nie tylko jeśli chodzi o przystosowanie się do skutków zmiany klimatu i środowiska, ale również w ich łagodzeniu, w tym poprzez kompleksowe pomiary i mapowanie śladu środowiskowego sił zbrojnych, zgodnie z propozycją zawartą w planie działania; wzywa wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do zaproponowania państwom członkowskim natychmiastowego programu działań złożonego z priorytetowych działań przedstawionych w planie działania, które można zrealizować w krótkim terminie;

Wtorek, 7 czerwca 2022 r.

15. z zadowoleniem przyjmuje w szczególności zawarte w planie działania środki dotyczące natychmiastowego i krótkoterminowego oddziaływania na lata 2020–2021, zwłaszcza opracowanie uproszczonego procesu sprawozdawczości – powiązane z rozwojem zdolności pomiarowych – oparte na wskaźnikach postępów związanych ze śladem środowiskowym misji i operacji WPBiO, w tym energii, wody, gospodarowania odpadami itp.; podkreśla konieczność opracowania do 2024 r. bardziej szczegółowych ocen, z uwzględnieniem zdobytych doświadczeń i najlepszych praktyk, oraz zawarcia w zamówieniach publicznych bardziej rygorystycznych wymogów dotyczących odpowiednich szczególnych działań technicznych w celu złagodzenia podejścia opartego na cyklu życia, jak przewidziano w wojskowej koncepcji ochrony środowiska i efektywności energetycznej z 2012 r. w odniesieniu do operacji wojskowych prowadzonych przez UE; podkreśla potrzebę systematycznego uwzględniania kwestii klimatycznych i środowiskowych w technologii wojskowej, badaniach naukowych, zamówieniach publicznych i infrastrukturze wojskowej;

16. z zadowoleniem przyjmuje niedawne inicjatywy Komisji, Rady i ESDZ w dziedzinie dyplomacji klimatycznej, bezpieczeństwa i obrony, w szczególności ramy polityki ds. dyplomacji klimatycznej, plan działania oraz koncepcję zintegrowanego podejścia do zmian klimatu i bezpieczeństwa; wzywa wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do zadbania, by wszystkie te koncepcje zostały odpowiednio połączone i zharmonizowane w spójne i konsekwentne ramy; podkreśla potrzebę uznania tego za priorytet i wzywa wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do złożenia sprawozdań z postępów do czerwca 2023 r.;

17. ubolewa, że w planie działania nie uwypuklono oczekiwanego w przyszłości wysokiego zapotrzebowania Unii na konkurencyjną pod względem kosztów energię odnawialną i paliwa alternatywne, co mogłoby przynieść obopólne korzyści, zapewniając nowe fora współpracy i dialogu, wzajemne korzyści gospodarcze, większe bezpieczeństwo dostaw i stabilność międzynarodową; podkreśla, że właściwości czystego wodoru sprawiają, że może on zastąpić paliwa kopalne, by zmniejszyć emisje gazów cieplarnianych w siłach zbrojnych;

18. aby stworzyć podstawy, które pozwolą przyczynić się do złagodzenia zmiany klimatu, wzywa wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do przedstawienia do połowy 2023 r. oceny śladu węglowego i wpływu działań zewnętrznych UE na środowisko; biorąc pod uwagę szczególny charakter ocenianych informacji, które zostały dostarczone przez misje i operacje WPBiO, podkreśla potrzebę opracowania do 2023 r. odpowiedniej metodologii ilościowego określania emisji gazów cieplarnianych pochodzących ze wszystkich działań UE w zakresie bezpieczeństwa i obrony, w tym emisji pochodzących z produkcji, posiadania i demontażu, m.in. w celu zaradzenia obecnemu brakowi wiarygodnych danych porównywalnych na szczeblu międzynarodowym; uważa, że plan działania należy wykorzystać do opracowania strategii i podjęcia wyraźnych zobowiązań krajowych do ograniczenia emisji wojskowych, w tym do obowiązkowego składania UNFCCC i parlamentom narodowym sprawozdań dotyczących emisji z działań wojskowych, ponieważ bez sprawozdawczości i przejrzystości nie będzie presji na ograniczenie emisji ani środków pozwalających określić wpływ wszelkich zobowiązań;

19. postuluje wyznaczenie dobrowolnych celów dotyczących zmniejszenia intensywności emisji gazów cieplarnianych podczas misji i operacji wojskowych oraz zaangażowanie się w osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r., co przyczyni się do dalszego zwiększenia skuteczności operacyjnej;

20. proponuje uruchomienie pilotażowego projektu pomiaru i mapowania emisji gazów cieplarnianych powstających podczas misji i operacji WPBiO; uważa, że dobrym kandydatem na taki pilotaż byłaby operacja EUFOR ALTHEA;

Kompleksowe i spójne podejście

21. wzywa do podjęcia skoordynowanych działań w celu szybkiego ograniczenia zarówno skali, jak i zakresu zmiany klimatu poprzez zdecydowane zmniejszenie poziomu emisji, aby uniknąć w przyszłości znaczących, poważnych lub katastrofalnych skutków dla bezpieczeństwa światowego; podkreśla potrzebę przystosowania do zmiany klimatu wszystkich obszarów związanych z bezpieczeństwem, w tym infrastruktury, instytucji i polityki, oraz szybkiego dostosowania ich do skutków tej zmiany;

22. z dużym zadowoleniem przyjmuje fakt, że nowy unijny instrument „Globalny wymiar Europy” (ISWMR) dobrze odzwierciedla pilny charakter i znaczenie podjęcia szybkich, zdecydowanych i szeroko zakrojonych zewnętrznych działań w dziedzinie klimatu; w związku z tym wyraża zadowolenie, że w ISWMR uwzględniono działania w dziedzinie klimatu, a w siedmioletnim budżecie wynoszącym 80 mld EUR zapewniono wsparcie dla tych działań na poziomie 30 %; wzywa Komisję, aby w pełni trzymała się tych celów i uwzględniała w swoich obliczeniach jedynie środki o wyraźnym wymiarze klimatycznym; wyraża zadowolenie z faktu, że inwestycje w paliwa kopalne oraz środki mające szkodliwy lub znaczący niekorzystny wpływ na środowisko i klimat są wyłączone z finansowania; z dużym zadowoleniem przyjmuje politykę ISWMR dotyczącą bezpieczeństwa klimatycznego (zob. podsekcja 3.1. lit. d) załącznika III do rozporządzenia w sprawie ISWMR); wzywa Komisję do priorytetowego traktowania działań mających na celu osiągnięcie kompleksowych

Wtorek, 7 czerwca 2022 r.

i inkluzywnych wyników poprzez powiązanie łagodzenia skutków zmian klimatu i dostosowania do nich z zapobieganiem konfliktom i budowaniem pokoju; z zadowoleniem przyjmuje program ISWMR dotyczący środowiska i zmiany klimatu, i podkreśla jednocześnie potrzebę włączenia większego wsparcia dla państw niestabilnych i dotkniętych konfliktami do zarządzania środowiskiem, w tym do rozwoju instytucjonalnego; domaga się, by w ramach programu ISWMR na rzecz pokoju, stabilności i zapobiegania konfliktom uwolnić cały potencjał budowania pokoju w środowisku; uważa, że podejście ISWMR do bezpieczeństwa klimatycznego powinno być punktem odniesienia dla wszystkich innych działań zewnętrznych Unii, i wzywa wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do dopilnowania, by w szczególności WPBiO była zsynchronizowana z tym podejściem; wzywa Komisję i ESDZ do wykorzystania wyników istniejących badań na temat pojawiających się słabych punktów bezpieczeństwa klimatycznego, zwłaszcza w regionie Sahelu, Bliskiego Wschodu i Afryki Wschodniej;

23. uważa, że bezpieczeństwo klimatu należy w pełni włączyć do unijnego zestawu narzędzi zapobiegania konfliktom i zarządzania kryzysowego, aby wzmocnić odporność państw niestabilnych i ludności dotkniętej tymi problemami;

24. podkreśla potrzebę zwiększenia zdolności Unii w zakresie prognozowania strategicznego, wczesnego ostrzegania, orientacji sytuacyjnej i analizy konfliktów przy wykorzystaniu danych jakościowych i ilościowych oraz innowacyjnych metod z różnych źródeł; podkreśla, że oprócz systematycznej współpracy z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego wkład w prognozy strategiczne, budowanie pokoju oraz badania dotyczące klimatu i konfliktów powinny wnieść także programy kosmiczne Unii, Centrum Satelitarne Unii Europejskiej (Satcen) i Centrum Analiz Wywiadowczych Unii Europejskiej (INTCEN), dział ESDZ ds. zapobiegania konfliktom, krajowe ośrodki badawcze, ośrodki analityczne, krajowe służby wywiadowcze i Wspólne Centrum Badawcze; uważa, że niezwykle ważne jest, aby wiedza ta była wykorzystywana do właściwego projektowania przyszłych misji, operacji i działań z uwzględnieniem szeregu parametrów – od zmieniających się warunków pogodowych po lokalny kontekst polityczny; pochwała zasadniczą rolę odgrywaną przez europejskie programy kosmiczne, np. Copernicus, w rozumieniu zmiany klimatu i monitorowaniu emisji gazów cieplarnianych; przypomina, że agencje zdecentralizowane UE, w szczególności Satcen, mają wyjątkowe możliwości gromadzenia danych na temat zmiany klimatu i jej aspektów bezpieczeństwa na całym świecie; zwraca uwagę, że unijny program kosmiczny ma również kluczowe znaczenie dla przeciwdziałania problemom związanym z bezpieczeństwem wynikającym ze zmiany klimatu; z zadowoleniem przyjmuje bieżące wysiłki Satcenu w tej dziedzinie;

25. podkreśla, że zasada polityki i programów opartych na danych musi mieć kluczowe znaczenie dla programów bezpieczeństwa klimatycznego; jednocześnie zwraca uwagę na ograniczenia podejść opartych na dużych zbiorach danych i ilościowych wskaźnikach stresu środowiskowego w odniesieniu do przewidywania konfliktów z uwagi na ryzyko, że w zbyt małym stopniu uwzględniają one lokalny kontekst społeczny; przypomina o niedostępności wiarygodnych danych w niektórych krajach niestabilnych, wynikającej również z korupcji i słabych struktur zarządzania, i zaznacza, że w takich przypadkach można stosować dane przybliżone; uważa, że wiedza i inicjatywy społeczności lokalnych i społeczeństwa obywatelskiego mają do odegrania kluczową rolę w działaniach Unii dotyczących wpływu zmiany klimatu na konflikty;

26. wzywa ESDZ i Komisję do zadbania, aby wczesne ostrzeganie i analiza konfliktów były odpowiednio powiązane z wczesnym działaniem i reagowaniem oraz aby istniały znaczące zdolności w zakresie prognoz strategicznych; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje analizę konfliktów prowadzoną obecnie przez ESDZ w około 60 krajach; przypomina, że istotne jest, aby działania w dziedzinie klimatu uwzględniały konflikty, tak by unikać nieumyślnych szkód i przyczyniać się do pokoju, gdy tylko to możliwe;

27. podkreśla, że potrzebne jest indywidualne podejście – w tym analizy dotyczące regionów i inicjatywy kierowane lokalnie – dostosowane do konkretnej sytuacji w terenie; podkreśla znaczenie poprawienia odporności społeczności oraz to, że wspieranie lokalnego zaangażowania w podejmowanie działań oraz inkluzywnych struktur sprawowania władzy na szczeblu lokalnym ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia trwałości wysiłków; podkreśla, że włączające i odpowiedzialne podejście do ludności lokalnej oraz skuteczniejsze środki ochrony środowiska, np. dostęp do podstawowych zasobów, zwiększają również bezpieczeństwo sił i personelu UE (bezpieczeństwo misji); w pełni popiera obrońców środowiska, spotykających się w niektórych częściach świata ze zwiększonymi represjami; podkreśla, że państwa ograniczające możliwości działania obrońców środowiska szkodzą tym samym wielu podmiotom, których umiejętności są najbardziej potrzebne, a przy okazji działają na szkodę interesów UE;

Wtorek, 7 czerwca 2022 r.

28. wzywa do współpracy międzynarodowej dotyczącej wyzwań związanych z migracją ekologiczną w celu opracowania wspólnych rozwiązań; wzywa do zwrócenia szczególnej uwagi na świadczenie odpowiedniej pomocy dzieciom i młodzieży;

29. uważa, że należy wzmocnić budowanie pokoju w środowisku, ponieważ jest ono jednym z ogólnych trwałych i sprawiedliwych rozwiązań dotyczących skutków zmiany klimatu i może również stwarzać możliwości budowania pokoju, sprzyjając jednocześnie dialogowi i współpracy na szczeblu lokalnym, krajowym i międzynarodowym (np. na temat zarządzania zasobami naturalnymi, dostępu do ziemi i wody, ochrony środowiska, zmniejszenia ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, przyjmowania uchodźców klimatycznych itd.) oraz stwarzając możliwości przyjęcia podejścia transformacyjnego w celu usunięcia pierwotnych przyczyn konfliktów i strukturalnych czynników marginalizacji; podkreśla potrzebę zwiększenia inicjatyw w zakresie mediacji przed konfliktami, w tym poprzez wyższe poziomy finansowania za pośrednictwem ISWMR; zaznacza, że trzeba zająć się kwestią środowiska w całym cyklu konfliktu, a także odpowiednio zająć się sytuacjami pokonfliktowymi, ponieważ mogą one zwiększyć narażenie ludności na ryzyko środowiskowe lub prowadzić do nasilenia się przestępstw przeciwko środowisku bądź szkód w środowisku (np. wylesiania) na obszarach wyłączonych spod kontroli rządów;

30. podkreśla, że działania Unii w dziedzinie klimatu powinny mieć charakter włączający, zmierzać do zwiększenia równouprawnienia płci, stosować unijne podejście oparte na prawach człowieka, promować dobre rządy i wdrażać agendy dotyczące młodzieży, pokoju i bezpieczeństwa oraz kobiet zgodnie z trzecim unijnym planem działania w sprawie równości płci; wzywa w szczególności do wspierania inicjatyw podejmowanych przez oddolne organizacje kobiece, młodzieżowe i tubylcze oraz do wyciągnięcia z nich wniosków;

31. podkreśla też potrzebę oddelegowania ekspertów ds. bezpieczeństwa klimatycznego do misji i operacji WPBiO, i zachęca państwa członkowskie do wspierania tych wysiłków przez oddanie takich ekspertów do dyspozycji; proponuje, aby powierzyć w szczególności delegaturom UE zadanie udoskonalenia sprawozdawczości na temat zarządzania gruntami i zasobami naturalnymi, a także powiązanych zmian społeczno-gospodarczych i politycznych; podkreśla, że ważne jest, aby zlecić też odpowiednim podmiotom ścisłe monitorowanie sytuacji w regionach silnie dotkniętych zmianą klimatu i degradacją środowiska, takich jak Sahel, Róg Afryki i region Pacyfiku, oraz opracowanie mechanizmów monitorowania, oceny, dokumentowania i podawania do wiadomości publicznej skutków, wyciągniętych wniosków i najlepszych praktyk w zakresie wysiłków na rzecz osiągnięcia kompleksowych rezultatów przez powiązanie przystosowania się do zmiany klimatu z budowaniem pokoju;

32. z zadowoleniem przyjmuje większe skupienie się na związku między klimatem a bezpieczeństwem i udział sekretarza generalnego NATO Jensa Stoltenberga w 26. konferencji stron konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu (COP 26), która odbyła się w Glasgow, oraz wzywa do konkretnej współpracy UE-NATO w tym zakresie;

Uwzględnienie wymiaru operacyjnego

33. przyznaje, że wiele misji w dziedzinie WPBiO prowadzi się na obszarach poważnie dotkniętych zmianą klimatu, co zwielokrotnia wyzwania stojące przed tymi misjami;

34. podkreśla, że zmiana klimatu może doprowadzić do migracji ludności i stanowić wyzwanie dla teatrów działań; apeluje o jednoznaczne zwrócenie uwagi na kwestie bezpieczeństwa wynikające ze zmiany klimatu jako na kluczowy czynnik, na który służby wojskowe będą musiały reagować, nie tylko ze względu na wpływ zmiany klimatu na operacje wojskowe, lecz także w przewidywaniu wzrostu przemieszczeń wewnętrznych spowodowanych zmianą klimatu, które już osiągnęły większą skalę niż przemieszczenia spowodowane sytuacjami konfliktowymi; zauważa jednak niedostateczną gotowość sił zbrojnych na konsekwencje, jakie światowa zmiana klimatu niesie dla bezpieczeństwa;

35. popiera włączenie podejścia uwzględniającego klimat i wyraża głębokie przekonanie, że państwa członkowskie powinny niezwłocznie zobowiązać wszystkie misje i operacje oraz działania Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju, aby w większym stopniu przyczyniały się do zintegrowanego podejścia w odpowiedzi na wyzwania związane z bezpieczeństwem klimatycznym, w szczególności w regionie Sahelu i Rogu Afryki, co pozwoli znacznie zmniejszyć koszty operacji (zmniejszenie zużycia energii, wykorzystanie nowych źródeł energii) przy jednoczesnej poprawie skuteczności operacyjnej misji;

36. podkreśla, że misje i operacje WPBiO oraz działania Europejskiego Funduszu na rzecz Pokoju mogą przyczynić się do zwiększenia odporności na zmianę klimatu w państwach przyjmujących, i zaznacza, że należy uwzględnić pozytywny dorobek w zakresie lokalnego śladu, nie naruszając w strategii wyjścia głównych zadań w zakresie bezpieczeństwa i obrony, stabilności misji i ich skuteczności operacyjnej oraz bezpieczeństwa personelu wojskowego i cywilnego; podkreśla, że

Wtorek, 7 czerwca 2022 r.

zmniejszenie zależności operacyjnej od paliw kopalnych przynosi korzyści pod względem wydajności i skuteczności operacyjnej, w tym poprawę bezpieczeństwa personelu misji przez skrócenie logistycznych łańcuchów dostaw oraz zwiększenie wiarygodności zaangażowania w ramach WPBiO w związku ze światowym przywództwem UE w dziedzinie klimatu;

37. przypomina, że wszystkie cywilne i wojskowe misje i operacje WPBiO oraz działania Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju powinny być częścią szerszej strategii politycznej pomyślanej tak, by przyczyniała się do bezpieczeństwa ludzkiego i służyła podniesieniu lokalnego poziomu bezpieczeństwa i stabilności; zwraca uwagę na potrzebę włączenia bezpieczeństwa klimatycznego i budowania pokoju związanego ze środowiskiem do aktualnych koncepcji UE w zakresie reformy sektora bezpieczeństwa oraz rozbrojenia, demobilizacji i reintegracji, wzmacniając odporność odpowiednich lokalnych struktur rządowych, w szczególności w odniesieniu do jakości usług w zakresie bezpieczeństwa, inkluzywności (zwłaszcza w odniesieniu do udziału i praw kobiet, młodzieży i grup zmarginalizowanych wraz z całą ich różnorodnością), odpowiedzialności i przejrzystości;

38. podkreśla, że obecnie główne skutki zmiany klimatu wymagają rozszerzenia cywilnych misji bezpieczeństwa, które nie są częścią podstawowej działalności sił zbrojnych;

39. zwraca się do ESDZ, by zagwarantowała, że misje cywilne i operacje wojskowe będą w swoich założeniach uwzględniać kwestie klimatu; podkreśla, że trzeba pilnie zapobiec sytuacjom, w których działania Unii w niestabilnych państwach trzecich przyczyniałyby się do niedoboru zasobów, do rosnących cen kluczowych zasobów lub do degradacji i zanieczyszczenia środowiska; podkreśla potrzebę zaprojektowania infrastruktury misji i łańcucha dostaw w taki sposób, aby były one odporne na zmianę klimatu i środowiska oraz odpowiednio reagowały na nie, a także dążyły do osiągnięcia jak najwyższej optymalizacji energetycznej i neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla; uważa, że trzeba masowo inwestować w badania i rozwój w dziedzinie paliw neutralnych pod względem emisji dwutlenku węgla oraz systemów napędu pojazdów wojskowych na lądzie, na morzu i w powietrzu, a także wykorzystywać nowe technologie, takie jak mobilne systemy słoneczne, w szczególności w przypadku elementów statycznych, w celu zmniejszenia zależności od paliw kopalnych, zapewniając jednocześnie jak najlepsze połączenie wydajności operacyjnej i efektywności środowiskowej oraz unikając tworzenia nowych zależności od podmiotów zagranicznych;

40. proponuje opracowanie programu szkolenia Europejskiego Kolegium Bezpieczeństwa i Obrony dla instruktorów w celu włączenia kwestii klimatycznych i środowiskowych do zwykłego systemu szkoleń wojskowych na poziomie taktycznym i strategicznym; uważa, że takie szkolenia powinny być obowiązkowe dla doradców ds. bezpieczeństwa klimatu przed ich oddelegowaniem do misji i operacji WPBiO, a także delegatur UE;

41. uważa, że można zoptymalizować ślad węglowy infrastruktury wojskowej poprzez dążenie do większej efektywności energetycznej w odniesieniu do renowacji oraz dostosowanego wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;

42. z zadowoleniem przyjmuje działania służące modernizacji podjęte w celu dostosowania sprzętu do ekstremalnych wahań temperatury spowodowanych zmianą klimatu, w szczególności dostosowania jednostek ekoprojektowych, aby zapewnić trwałość sprzętu;

43. podkreśla potrzebę wzmocnienia działań UE w zakresie budowania pokoju w środowisku i bezpieczeństwa klimatycznego poprzez włączenie zadań i działań wspierających związanych z mediacją, dialogiem, ochroną ludności cywilnej, rozwiązywaniem konfliktów i pojednaniem w celu złagodzenia napięć spowodowanych zmianą klimatu między różnymi społecznościami rywalizującymi o ograniczone zasoby, takie jak ziemia uprawna czy woda, napięć łatwo podsycanych przez agresywne grupy zbrojne i ekstremistyczne lub przekształcających się w konflikty zbrojne, a nawet wojny między państwowe; zaznacza w związku z tym, że dostosowane misje powinny między innymi skupiać się na zintegrowanym budowaniu pokoju, na budowaniu pokoju poprzez ochronę środowiska i na środkach na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu, a także na zwiększaniu cywilnych zdolności zapobiegania konfliktom; proponuje, by takie dostosowane misje koncentrowały się na następujących kwestiach:

- a) spowodowany zmianą klimatu niedobór zasobów przyczyniający się do konfliktów i niestabilności,
- b) infrastruktura krytyczna w krajach niestabilnych oraz jak sprawić, by były one odporne pod względem bezpieczeństwa,
- c) ochrona i obrona różnorodności biologicznej w sposób uwzględniający konflikty, w szczególności w ekosystemach w krajach niestabilnych i rozdartych wojną;

Wtorek, 7 czerwca 2022 r.

Uwzględnianie zmiany klimatu w rozwoju zdolności wojskowych

44. stwierdza, że wszystkie zdolności i zasoby wojskowe wykorzystywane przez Unię i jej państwa członkowskie powinny przyczynić się do osiągnięcia celów UE w zakresie klimatu i dostosowywać się do coraz trudniejszych warunków klimatycznych, aby móc między innymi zagwarantować wypełnianie ich zadań w kraju i za granicą; co do przystosowania się do zmiany klimatu – uważa, że siły zbrojne państw członkowskich powinny pilnie dostosować swoje zdolności do coraz trudniejszych warunków klimatycznych;

45. wzywa do przeprowadzenia oceny, w jaki sposób wzorce pogodowe zmieniające się w wyniku zmiany klimatu i częstsze ekstremalne zjawiska pogodowe wpływają na skuteczność operacyjną sił zbrojnych i jakie potrzeby w zakresie zdolności potencjalnie z tego wynikają;

46. podkreśla, że wzrost wydatków na obronność – uwzględniający konieczność utrzymania wysokiego poziomu aspiracji sił zbrojnych – nie powinien prowadzić do wzrostu emisji oraz że część wydatków na obronność powinna być przeznaczona na inwestycje w technologie i zdolności, które znacznie ograniczają emisje, takie jak elektryfikacja i stosowanie paliw neutralnych pod względem emisji dwutlenku węgla, przy czym należy dodatkowo podkreślić, że względy klimatyczne i środowiskowe stały się kluczowym czynnikiem motywującym; przypomina, że strategdy i planiści wojskowi UE i NATO od ponad dekady pracują nad znalezieniem odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób siły zbrojne mogą zmniejszyć swój ślad węglowy; wzywa UE i NATO do opracowania wspólnej metodyki, która pomoże sojusznikom mierzyć emisje gazów cieplarnianych pochodzących z działań i instalacji wojskowych oraz przyjąć cele dotyczące redukcji emisji; przypomina, że zmniejszony ślad energetyczny i zmniejszone zapotrzebowanie na paliwa wpływają też pozytywnie na bezpieczeństwo i efektywność misji; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje działania EDA, w szczególności politykę Go Green, koncepcję Military Green, grupę roboczą ds. energii i środowiska, forum konsultacyjne na rzecz zrównoważonej energii w sektorze obrony i bezpieczeństwa oraz forum inkubacyjne na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym w obronności europejskiej; wzywa do przyspieszenia i rozszerzenia tych projektów, a także do przeprowadzenia ich niezależnej ewaluacji zewnętrznej;

47. zauważa stwierdzenie EDA, że wynikające z tego zmniejszenie zużycia paliw kopalnych obniża koszty, zmniejsza emisje i zależność od źródeł pozaeuropejskich oraz że można znacznie zmniejszyć liczbę ofiar, ponieważ przeciwnicy będą uderzać w znacznie mniejszą liczbę konwojów paliwowych, a to uwolni zasoby wykorzystywane do ochrony konwojów i ogólnie zwiększy się skuteczność dzięki większej wytrzymałości, mobilności i autonomii; przypomina, że zwiększenie wykorzystania paliw zdekarbonizowanych do celów wojskowych może nie tylko przyczynić się do neutralności klimatycznej, ale również pomóc zwiększyć bezpieczeństwo dostaw i autonomię strategiczną; podkreśla, że w związku z wysokim popytem na paliwa kopalne i długimi szlakami dostaw wzrastają koszty misji i operacji oraz ryzyko dla personelu i kontraktowych współpracowników misji;

48. wzywa DG DEFIS, państwa członkowskie, ESDZ i EDA do przyjęcia podejścia uwzględniającego już w fazie projektowania niski ślad energetyczny, węglowy i środowiskowy przy wdrażaniu odpowiednich funduszy UE oraz do regularnego informowania o postępach; podkreśla, że stosowanie skoordynowanego podejścia na szczeblu UE jest szczególnie ważne przy podejmowaniu inicjatyw dotyczących badań, rozwoju, modernizacji lub wspólnego pozyskiwania i wykorzystywania zdolności, w szczególności w odniesieniu do technologii i zdolności wojskowych oraz technologii i zdolności podwójnego zastosowania; przypomina, że strategicznie ważne jest opracowanie wszystkich aspektów technologicznych i uwzględnienie całkowitego kosztu cyklu eksploatacji, w połączeniu z normalizacją i certyfikacją na szczeblu UE, aby zapewnić sprawność sprzętu w konfrontacji ze skutkami kryzysu klimatycznego; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że EFO przyczynia się do włączenia działań w dziedzinie klimatu do głównego nurtu polityki UE oraz do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest przeznaczenie 30 % budżetu UE na działania dotyczące klimatu, co przewidziano w budżecie UE na lata 2021–2027; przypomina, że działania badawczo-rozwojowe można ukierunkować na rozwiązania służące poprawie efektywności, ograniczeniu śladu węglowego i wypracowaniu zrównoważonych najlepszych praktyk; przyjmuje z zadowoleniem odpowiednie inwestycje w wysokości 133 mln EUR przewidziane w pierwszym rocznym programie prac, ale zauważa, że stanowią one jedynie 11 % całkowitego rocznego budżetu EFO; przypomina o roli NextGenerationEU w działaniach na rzecz klimatu i wzywa państwa członkowskie, aby wykorzystywały zasoby z krajowych planów odbudowy do inwestowania w transformację ekologiczną infrastruktury wojskowej;

49. podkreśla potrzebę zwiększenia inwestycji w ekologiczną obronność, w szczególności poprzez przeznaczenie większej części wojskowych prac badawczo-rozwojowych i innowacji technologicznych podwójnego zastosowania (materiały, energia itp.) finansowanych z budżetu UE na paliwa neutralne pod względem emisji dwutlenku węgla i systemy napędowe do samolotów wojskowych, okrętów i innych pojazdów, zwłaszcza w odniesieniu do systemów uzbrojenia nowej generacji (np. przyszłościowego systemu walki powietrznej (FCAS) i europejskiego czołgu nowej generacji (EMBT)),

Wtorek, 7 czerwca 2022 r.

a także innych projektów realizowanych w ramach określonych przez UE; podkreśla, że ze względu na dwoisty charakter takich inwestycji mają one silne pozytywne oddziaływanie na sektor cywilny, w szczególności na niedomagający sektor lotnictwa cywilnego, który poszukuje mniej energochłonnych i bardziej opłacalnych modeli biznesowych i technologii; jest zdania, że można by preferować ekoprojektowanie, aby ograniczyć wpływ sprzętu wojskowego na środowisko w trakcie jego cyklu życia, przy jednoczesnym zapewnieniu jak najlepszego dostosowania efektywności operacyjnej do efektywności środowiskowej; uważa, że należy dalej wspierać i finansować na szeroką skalę elektryfikację technologii wojskowej za pośrednictwem dotacji europejskich przyznawanych w ramach EFO, zwłaszcza w odniesieniu do systemów uzbrojenia, ale także w zakresie budynków mieszkalnych, koszar i związanych z nimi systemów ogrzewania lub chłodzenia, zarówno w państwach członkowskich, jak i w obozach wojskowych podczas misji; przypomina, że dostosowanie środków obronnych i ich zastosowań do zmiany klimatu jest obowiązkiem, który spoczywa przede wszystkim na państwach członkowskich, a UE sama w sobie nie dysponuje własnymi możliwościami w tym zakresie;

50. podkreśla, że UE musi stale monitorować i łagodzić wszelką podatność lub zależność, jaką mogłaby wywołać „elektryfikacja” europejskich sił zbrojnych, zwłaszcza jeśli chodzi o dostęp do podstawowych surowców; podkreśla, że ekologizacja europejskich sił zbrojnych, a także ich cyfryzacja, nie może w żadnym razie stwarzać nowych zagrożeń ani zmniejszać bezpieczeństwa dla Europy lub obywateli europejskich;

51. apeluje, by kryteria efektywności energetycznej i zasady dotyczące gospodarki o obiegu zamkniętym uwzględniano w programach rozwoju zdolności i w wytycznych w zakresie zamówień publicznych na podstawie doświadczeń i wniosków wyciągniętych przez państwa członkowskie oraz pochodzących z działań EDA; zwraca się do państw członkowskich, aby pracowały nad optymalizacją procesów oraz nad tym, by projektowanie, budowa i eksploatacja systemów były prowadzone w sposób przyjazny dla środowiska, zgodnie z zasadami obiegu zamkniętego, w szczególności w sztabach głównych dowództwa operacji i w sztabach terenowych; postuluje wzmocnienie roli EDA, EFO i stałej współpracy strukturalnej (PESCO) przez wspieranie państw członkowskich, rozpowszechnianie najlepszych praktyk krajowych i organizowanie regularnych wymian partnerskich na temat ekologicznej obrony i łagodzenia zmiany klimatu;

52. uważa, że nadszedł czas na opracowanie nowych projektów stałej współpracy strukturalnej (PESCO) mających na celu ustanowienie norm i poziomów odniesienia dotyczących efektywności energetycznej, tworzenie nowych zdolności lub łączenie i modernizowanie istniejących; wzywa państwa członkowskie do rozważenia wykonalności wykorzystania projektu PESCO do utworzenia korpusu inżynierów wojskowych, który skupiłby się na rozwiązywaniu problemów związanych z kłeskami żywiołowymi spowodowanymi przez zmianę klimatu oraz na ochronie infrastruktury w krajach niestabilnych; zaznacza, że ważne jest uwzględnianie przeglądów okresowych z myślą o ocenie postępów w realizacji takich projektów i o jak najszybszym usuwaniu niedociągnięć; pochwała rolę, jaką odgrywają wspólne operacje służące ratowaniu ludności cywilnej w razie kłesk żywiołowych, na przykład francusko-niderlandzkie ćwiczenia w zakresie zarządzania kłeskami żywiołowymi HUREX w regionie Karaibów;

53. podkreśla, że zmiana klimatu i degradacja środowiska naturalnego powinny zostać uwzględnione w przyszłym przeglądzie umowy w zakresie cywilnego wymiaru WPBiO, zwłaszcza w odniesieniu do włączenia aspektów klimatycznych i środowiskowych do zadań operacyjnych i polityki szkoleniowej;

Zwiększanie współpracy międzynarodowej i wzmocnianie multilateralizmu

54. przypomina o znaczeniu współpracy, będącej zgodnie z planem działania fundamentem pierwszoplanowej roli UE w przeciwdziałaniu zmianom klimatu; z zadowoleniem przyjmuje trwającą wymianę pracowników z ONZ i NATO oraz podkreśla potrzebę ściślejszej współpracy w tej dziedzinie; wzywa ESDZ i odpowiednie służby Komisji do dalszego nawiązywania dialogu z innymi partnerami, takimi jak Unia Afrykańska, Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Kanada i Stany Zjednoczone; podkreśla, że należy także zająć się obecnym brakiem wiarygodnych danych porównywalnych na szczeblu międzynarodowym, dotyczących zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych w sektorze obrony;

55. podkreśla, że polityka bezpieczeństwa klimatu musi koncentrować się nie tylko na dostosowaniach do zaburzeń, ograniczonych zasobów i wyższych poziomów nieprzewidywalności, lecz także na wspieraniu głębszych zmian potrzebnych do przywrócenia stabilności i równowagi ekologicznej w skali globalnej;

56. wzywa do uwzględnienia związku między klimatem a bezpieczeństwem jako nowego obszaru priorytetowego dla strategicznego partnerstwa ONZ–UE w zakresie operacji pokojowych i zarządzania kryzysowego;

Wtorek, 7 czerwca 2022 r.

57. zwraca uwagę na zadeklarowany przez NATO ambitny cel osiągnięcia zerowej emisji netto do 2050 r.; podkreśla, że 22 państwa członkowskie UE są członkami NATO, i wzywa wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela Unii do zapewnienia synchronizacji celów, punktów odniesienia i metodyki redukcji emisji między państwami członkowskimi, gdyż dysponują one tylko jednolitym zasobem sił; uważa, że NATO i UE powinny zdecydować o traktowaniu bezpieczeństwa klimatycznego jako nowego obszaru współpracy i konkretnych działań; wzywa w szczególności, aby uwzględnić zmianę klimatu i bezpieczeństwo jako nowy i bardzo konkretny obszar współpracy w trzeciej wspólnej deklaracji UE i NATO;

58. podkreśla ważną rolę dyplomacji parlamentarnej w zacieśnianiu więzi międzynarodowych w walce ze zmianą klimatu, w tym przez prace komisji i delegacji Parlamentu Europejskiego, oraz wzywa do większego skupienia na związku między klimatem a bezpieczeństwem;

59. zaznacza, że brak finansowania działań związanych z klimatem znacząco utrudnia skuteczne przeciwdziałanie zmianie klimatu i budowanie bezpieczeństwa klimatycznego; ubolewa, że w 2009 r. społeczność międzynarodowa zadeklarowała, że przekaże krajom rozwijającym się 100 mld USD na finansowanie działań związanych z klimatem, ale do czasu zakończenia COP26 zobowiązania tego nie zrealizowano;

o

o o

60. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie oraz Komisji.
